

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ**

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фармацевтичний

Кафедра гігієни та медичної екології

Силабус навчальної дисципліни

«Дієтологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити Семестри: III 2 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра гігієни та медичної екології Одеса, вул. Пастера 11.
Викладач(-і)	Д.мед.н з.д.н.т професор Бабієнко Володимир Володимирович Д.мед.н доцент Коболев Євген Володимирович К.мед.н доцент Горошков Олег Віталійович Ст. викладач Шейх Алі Дані Хуссейнович Ст.викладач Шанигін Антон Вікторович Ст.викладач Ватан Майя Миколаївна Асистент Рожнова Анастасія Михайлівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Шейх Алі Дані Хуссейнович, завуч кафедри 063-765-08-18 E-mail: shejx.ali@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи за попередньою домовленістю. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЇ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджером Telegram(через створені групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – фізіологічні та біохімічні основи харчування
Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, оториноларингологія, офтальмологія, неврологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія.

Постреквізити: гігієна, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: придбання теоретичних знань, практичних навичок і умінь по всіх майданчиках дієтології

Завдання дисципліни: підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки з питань:

- Фізіології та біохімії травлення;
- Оцінці біологічної та енергетичної цінності найбільш поширених видів продуктів і шляхи їх підвищення;
- Знань гігієнічних вимог, що пред'являються до якості і безпеки продуктів харчування;
- Організації та контролю якості харчування в лікарнях, санаторіях профілакторіях, хоспісах;
- Особливостях зміни обмінних процесів в організмі при різних патологічних станах і шляхи їх корекції лікувальним харчуванням.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Наукові основи, сучасні вимоги до організації раціонального харчування

- різних контингентів населення і аліментарних захворювань систем і органів;
- Особливості спрямованої дії харчових компонентів на різні системи і органи;
 - Сучасні вимоги до організації дієтичного харчування при захворюваннях різних систем і органів;
 - Основи профілактики харчових отруєнь та охорони продовольчої сировини, продуктів харчування і готової їжі в ЛПУ;
 - здорової методичні підходи: до нормування потреб здорового і хворої людини в харчових речовинах і енергії; до вибору продуктів харчування при побудові дієт; до технології приготування дієтичного харчування;
 - Методику складання меню, розрахунку хімічного складу і ведення картотеки розкладки, семиденного меню (зимовий і літній варіант);
 - Організацію бракеражу продуктів і готових страв; лабораторного контролю харчової продукції та стану харчоблоку;
 - Контролювати правильність ведення документації медичної сестрою;
 - Основних законів, підзаконних і інструктивно-методических документів в галузі забезпечення безпеки та якості вживаних продуктів;
 - Форми і методи роботи лікаря-дієтолога з організації харчування в ЛПУ.

Вміти:

- Скласти денне меню з урахуванням сезону і наявності продуктів;
- Організувати роботу по веденню картотеки страв;
- Розрахувати хімічний склад і енергетичну цінність раціонів;
- Проводити роботу по оцінці ефективності дієтичного харчування;
- Оцінити якість продуктів харчування, готової їжі по харчовому і біологічній цінності, гігієнічним показникам;
- Провести аналіз стану лікувального харчування та обґрунтувати рекомендації щодо його поліпшення;
- Самостійно працювати з нормативною та довідковою літературою з питань лікувально-профілактичного харчування;
- Використовувати принципи первинної і вдруге профілактики найбільш поширених неінфекційних захворювань;
- Організувати навчання персоналу харчоблоку з питань гігієни та технології приготування лікувальних дієт;
- Контролювати своєчасність проведення медоглядів працівників харчоблоку і буфетних і не допускати до роботи осіб які не пройшли медогляд, і хворих на гнійничкові, кишкові захворювання та ангіну.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі семінарські занять (30 годин); організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, робота з лабораторними приладами, вирішення тестових завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Харчування в лікувально-профілактичних установах

- Тема 2. Основи харчування здорової і хворої людини
- Тема 3. Система стандартних дієт в медичній організації, хірургічні дієти, розвантажувальні і спеціалізовані дієти, спеціальні раціони
- Тема 4. Організаційні основи харчування в лікувально – профілактичних установах.
- Тема 5. Раціональне харчування. Основні принципи та правила.
- Тема 6. Лікувальне харчування – фактор терапії та вторинної профілактики захворювань.
- Тема 7. Харчування як медична, соціальна та економічна проблема
- Тема 8. Сучасні уявлення про біологічної ролі нутрієнтів і їх значенні в обміні речовин в організмі в нормі та при патології співвідношеннях містяться ці речовини в раціоні, залежить стан здоров'я людини.
- Тема 9. Фізіологія і патофізіологія травлення
- Тема 10. Гігієнічні вимоги до харчових продуктів і їх експертиза
- Тема 10. Хвороби серцево-судинної системи і дієтотерапія
- Тема 11 Хвороби нирок, сечовивідних шляхів та дієтотерапія
- Тема 12. Хвороби ендокринної системи, порушення обміну речовини дієтотерапія
- Тема 13. Хвороби органів дихання та дієтотерапія
- Тема 14. Харчування при деяких хірургічних захворюваннях
- Тема 15. Дієтотерапія при супутніх захворюваннях легень
- Тема 16. Хвороби органів травлення і дієтотерапія
- Тема 17. Харчування вагітних і годуючих
- Тема 18. Харчова алергія і непереносимість деяких компонентів їжі
- Тема 19. Добові норми харчування пацієнтів у медичній організації, санаторіях, профілакторіях
- Тема 20. Взаємозамінність продуктів при приготуванні дієтичних страв, заміна продуктів по білках і вуглеводах
- Тема 21 Якісний склад харчових продуктів. Значення білків, жирів та вуглеводів в раціоні харчування. Вітаміни, мікро- та макроелементи.
- Тема 22. Управління, структура та організація лікувального харчування в лікувально-профілактичних установах людини та при різноманітних захворюваннях.

Перелік рекомендованої літератури:

Рекомендована література

1. Конституція України.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я.
3. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”.
4. Зубор Н. «Основи фізіології та гігієни харчування» 336с. Центр навчальної літератури, Київ 2019р.
5. Пропедевтика гігієни; підручник: у 2 т. Т1/ В.В, Бабієнко, А.В. Мокієнко – Одеса: Прес-курер, 2022. 400с.

Пропедевтика гігієни; підручник: у 2 т. Т2/ В.В. Бабієнко, А.В.

Додаткова:

1. Фармацевтична гігієна.: навчальний посібник/ В.В, Бабієнко, А.В. Мокієнко, О.А. Грузевський – Одеса: Прес-курер, 2022. 324с.
2. «Гігієна у практиці лікаря стоматолога»; навчально-методичний посібник/ Бабієнко В.В, Мокієнко А.В, Коболєв Є.В./ Одеса: Прес-курер. 2022р. 180с.
3. Гігієна харчування з основами нутриціології: Підручник; у 2 кн. - Кн.: /За ред. проф. В.І. Ципріяна. К.: Медицина, 2007. - 544 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: бесіда, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок, заповнення протоколів за темою заняття, виконання лабораторних досліджень

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час лабораторних та досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички лабораторних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички лабораторних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік, на останньому занятті з освітньої компоненти.

– оцінка «зараховано» виставляється здобувачу, який виконав робочу програму освітньої компоненти, не має академічної заборгованості; рівень компетентності – високий (творчий);

– оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу, який не виконав робочу програму освітньої компоненти, має академічну заборгованість (середній бал нижче ніж 3,0 (120 балів) та/або пропуски занять); рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття та заліку.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

– Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом

черговому викладачу.

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: підручник, зошит, словник, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.

